

“การสร้างเสริมสุขภาพ” หมายถึง บริการหรือกิจกรรมที่ให้โดยตรงแก่บุคคล ครอบครัวหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสร้างเสริมความตระหนักและขีดความสามารถของบุคคลในการดูแลสุขภาพของตนเอง

“การป้องกันโรค” หมายถึง บริการหรือกิจกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ให้โดยตรงแก่บุคคล ครอบครัวหรือกลุ่มบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรค

ขอบเขตของการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค มีดังนี้

- 1 การตรวจคัดกรองเพื่อค้นหาภาวะเสี่ยงต่อการเสียสุขภาพ และศึกษาภาพที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมสุขภาพ
 - 2 การส่งเสริมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ความรู้ และการสาธารณสุข และการป้องกันโรค
 - 3 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การใช้ยา และการทำหัตถการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการเฝ้าระวังโรค และการป้องกันไม่ให้ผู้ที่ป่วยมีอาการแทรกซ้อนหรือการชะลอความรุนแรงของการป่วย โดยให้ถือว่าบริการดังกล่าวเป็นกิจกรรมด้านการรักษาพยาบาล

บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของคนไทยทุกกลุ่มวัย

คุ้มครองค่าใช้จ่ายตามการวินิจฉัยทางการแพทย์และประกาศของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

• กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด

ทดสอบการตั้งครรภ์ ตรวจครรภ์และประเมินความเสี่ยง ตรวจครรภ์ด้วยอัลตราซาวด์ ตรวจเลือดคัดกรองภาวะซีด ซีพีเอส เอชไอวี ตับอักเสบบี ธาราลัสซีเมียและดาวน์ ตรวจปัสสาวะ ด้ดวัคซีนคอตีบ บาดทะยักและวัคซันไขหวัดใหญ่ ให้ยาบำรุงเสริมธาตุเหล็ก โฟลิกและไอโอดีน การให้ยาต้านไวรัส เอชไอวี เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากแม่สู่ลูก ตรวจช่องปากและฟัน จัดและทำความสะอาดฟันรวมถึงการอุดฟัน น้ำลาย ประเมินสุขภาพจิต ตรวจหลังคลอดและคุมกำเนิด ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สนับสนุนทักษะสุขภาพ

• กลุ่มเด็กเล็ก อายุ 0-5 ปี

ด้ดวัคซีนป้องกันวัณโรค ตับอักเสบบี บาดทะยัก คอตีบ ไอกรน โปลิโอ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ อูจจาระร่วงจากเชื้อไวรัสโรต้า หัด หัดเยอรมัน คางทูม ไขหวัดใหญ่และไขสมองอักเสบเจอี ตรวจเลือดคัดกรองภาวะพร่องไทรอยด์ (โรคเอ๋อ) ภาวะซีด การติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งน้ำหนักตัวส่วนสูง เพื่อติดตามการเจริญเติบโต ตรวจคัดกรองพัฒนาการ ตรวจช่องปากและฟัน เคลือบฟลูออไรด์ การให้ยาไทรอกซินป้องกันภาวะพร่องไทรอยด์ ยาบำรุงเสริมธาตุเหล็ก ยาต้านไวรัสเอชไอวี สนับสนุนทักษะสุขภาพ/บันทึกพัฒนาการ และเฝ้าตรวจหากมีภาวะสายตาสั้นผิดปกติ

• กลุ่มเด็กโตและวัยรุ่นอายุ 6-24 ปี

ด้ดวัคซีนคอตีบ บาดทะยัก ด้ดวัคซีน เอชพีวีป้องกันมะเร็งปากมดลูก (สำหรับนักเรียนหญิง ป.5) ซึ่งน้ำหนักตัวส่วนสูง เพื่อติดตามการเจริญเติบโต ตรวจเลือดคัดกรองภาวะซีด เอชไอวี ตรวจช่องปาก และฟัน ตรวจวัดความดันโลหิต ตรวจคัดกรองสายตาและการได้ยิน คัดกรองความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่/สุรา/สารเสพติด เคลือบฟลูออไรด์และหลุมร่องฟัน การให้ยาบำรุงเสริมธาตุเหล็ก แวนตา หากมีภาวะสายตาสั้นผิดปกติ (สำหรับนักเรียน ป.1) การป้องกัน และแก้ไข การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การคุมกำเนิด การให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ

• กลุ่มผู้ใหญ่อายุ 25-59 ปี

ด้ดวัคซีนคอตีบ บาดทะยัก ตรวจวัดความดันโลหิต ตรวจเลือดคัดกรองเบาหวาน เอชไอวี คัดกรองความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่/สุรา/สารเสพติด คัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ และหลอดเลือด ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ตรวจคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ (50-70 ปี) เคลือบฟลูออไรด์ การให้ยาบำรุงเสริมธาตุเหล็ก การป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การคุมกำเนิด การให้ความรู้ตรวจต้านด้วยตนเอง การให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ

• กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

ด้ดวัคซีนคอตีบ บาดทะยัก ตรวจประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ตรวจวัดดัชนีมวลกาย ความดันโลหิต ตรวจงเลือดคัดกรองเบาหวาน เอชไอวี คัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง คัดกรองโรคซึมเศร้า ตรวจคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ (50-70 ปี) การเคลือบฟลูออไรด์ การให้ความรู้ ออกกำลังกาย และฝึกสมองป้องกันโรคสมองเสื่อม การให้ความรู้ ตรวจต้านด้วยตนเอง การให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ

